

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre ————— 6 korona — fillér.
Félévre ————— 3 " —
Negyedévre ————— 1 " 50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona
Egyes szám ára 14 fillér.

Felölős szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők. (Deák-tér 19. szám.)

Hirdetések jutányos árban vétetnek fel.

Nyitótér sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Fuják a régi nótát!

A nagy érdekközösség, mely a nemrég letűnt multban ítélőbirája volt e hon határai közt eleveneknek és holtaknak, ismét felütötte szerénytelen fejét, hogy konkolyt hintsen az új ekétől szántogatott barázdák közzé, s megakaszsa a posványból kifele eviczkelő kereknek jóllehet csak ezammogó mozgását. Nekik a sár, a piszok kell, melyben bivalymódra beheveredve pompásul érzik magokat, s megdöbálnak vele minden halandót, aki tisztességes ruhában mer megjelenni a politikai élet horizontján.

Ismét megsuhogtatták rozsdás acélukat felettünk, melynek érintésére nem egyszer kapott már vérmérgezést a társadalmi élet, a becsületérvés meg a tisztesség.

Ósi taktikájuk, mely oly gyakran bevált: elterelni a figyelmet magokról, politikai felfordulást csinálni a felekezeti féltékenység ébrentartásával, hogy ők aztán a zavarosban halászhasanak, ismét körutjára iudult barbár kezekkel illetvén a már csilapodni kezdett szenvedélyeket.

Az az indítvány, hogy az egyháziak a parlament mindkét házából kizárassanak, előfutárja a nem-

sokára bekövetkezendő keserű harczoknak, minők alatt már oly sok sebtől vérzett édes hazánk szíve. A támadás természetesen a protestánsok ellen ninesen irányítva, hiszen a klikk épen az ő jóakarataira számít, kik önző törekvéseiket a közelmultban és oly vakon támogatták.

Kossuth Ferencz fujta meg ezt a trombitát, emberei természetesen mennek utána. Hogy annak a pártnak magatartása a leviharzott választások alatt épen nem volt kóser, hogy lépten nyomon kaczerkodott a hatalom embereivel, azoknak terveit és győzelmét elősegítette, azt nem kell azok előtt bővebben bizonyítgatni, akik ama nehéz időknek megfigyelői valának.

Most, hogy Bánffy és Tisza aktióba léptek, ismét ott látjuk Kossuthékat a tartalékhadban fedezve a zsarnokság előnyomulását. Mi sem kell egyéb, csak odavetni ezt a maszlagot a politikai élet küzdőterére, hogy elszunnyadjon minden eszme, minden terv, mely a slendrián, a korrupció kiirtására irányult.

Tehát a kath. püspökökkel és a klérussal összeférhetetlen, hogy a törvényhozásnak tagjai legyenek. Így mondja ezt Kossuth és helyesli Tisza, csak annyit tesz hozzá, hogy az idő talán ennek az akciónak a keresztülvitelére nem opportunus.

Összeférhetetlen a kath. papság! . . . Miért? . . . Mert minden egyéni érdeket félretéve, egyedül a hon javát, a kisajtott nép boldogulását óhajtja és ennek az elvnek a zászlója alatt küzd. Összeférhetetlen a kath. papság, mert a nyomor enyhítésére takarékmagtárak és hitelszövetkezetek felállításán merészel buzgólkodni. Összeférhetetlen, mert a hazai ipar fellendítését követeli a kormánytól, s ezt az üldözött gyermeket pártfogása alá vette. Összeférhetetlen, mert a nagy tőkével szemben a kisbirtokosság helyzetének javítását sürgeti. Összeférhetetlen, mert egy elfucsosolt törvény megváltoztatására hívta fel a polgárság ezreinek figyelmét, mely annyi ok nélkül való kiadást sózott a nemzet nyakába. Összeférhetetlen, mert bátorsága van hangoztatni a tulcsigázott terhek leszállítását, az adóterhek méltányos alapokra fektetését. Összeférhetetlen, mert a merkantilizmus és az internacionális tőke megrendszabályozását programjába iktatta, mert ostorozza a visszaéléseket, melyek nap-nap után megbotránkoztatólág lépnek fel úgy a politikai mint a társadalmi életben. Összeférhetetlen, mert van elég függetlensége megállani a maga talpán, nem tolni a hatalom szeke-
rét, férfiasan szembeszállani annak csatlósaival.

TÁRCZA

Clama, ne cesses! . . .

Neveljétek a gyermeket
Istenesen, jámborul! . . .
Most vagy soha! . . . mert a haza
Már nagyon is rászorul! . . .

Mint a gomba, úgy terem a
Sok gazember manapság! . . .
Minden rangban sok bitang van
Üvölt, tombol a gázság! . . .

Józanság és tiszta erkölcs,
Hit, remény és szeretet,
A családok tűzhelyéről
Rútul számkivetve lett! . . .

Mint a férgek a gyökeret,
Mint a hernyók a lombot,
Pusztítják a honnak üdvét
Az ámitók, a rongyok! . . .

De nem hiszem, hogy sokáig
Tartson ez a vig élet! . . .
Végig seper már a földön
Egy nagy isten-ítélet! . . .

Már hallatszik a közelgő
Vad viharnek*) morajja . . .
Évezredes alkotások
Megrendülnek e zajra! . . .

S lesz-e igaz itt-ott, kiben
Kedve teljék az Urnak,
Hogy ha már a bosszus egék
Villámai kigyulnak?

*) Socializmus.

Lesz-e egy-két ártatlan sziv,
Mely hő imát rebegjen,
Hogy e harag kitörése
Végpusztulás ne legyen! . . .

Apák, anyák, jámbor szülők,
Hozzátok kiáltanék:
Mentsétek a végromlástól
Árpád honát, nemzetét! . . .

Neveljétek a gyermeket
Istenesen, jámborul, —
Most, vagy soha, — mert a haza
Már nagyon is rászorul! . . .
Sárköz 1900. márczius hó.

Pály Ede.

INGLIK JÓZSEF

szabó üzletében Szatmár Deák-tér (városház épület.) Teljes **katonai fölszerelési** cikkek raktára. **Tartalékos tiszték** elegánsan és előnyösen fölszereltetnek, **elválallom mindennemű egyenruhák átalakítását, polgári ruhák** a legújabb divat szerint készítettnek. **Papi öltönyök, reverendák** előnyös árban.

Distingválni kell itt Uraim! . . Nem így áll a tétel! . . Nem a kath. papság az összeférhetetlen, hanem azok a képviselő urak, kik lealacsonyították a parlament tekintélyét, kik az országházat kufárok tanyájává tették. Azok a képviselő urak, kik zálogházba tett kabátokon és fülbevalókon nyereszkeskednek, kik állami szubvenziókkal támogatott, az állammal szerződéses viszonyban levő vállalatokban tiszteletdíjakat hajszolnak, kik viczinális ügyekben „közhasznu” tevékenységet fejtenek ki, hogy csakugy nyög bele az érdekelttség, kik nyereszkeskedő vállalatok és üzletek ellenértéke gyanánt lekötik képviselői függetlenségüket.

De ezek had' fussanak mert így kívánja a korrupció. Szükséges tehát gondoskodni olyan bonyodalomról, mely alkalmas legyen arra, hogy az ő üzleimeikről másfelé terelje a figyelmet. S mi lehet sikeresebb ennél mint a régi nóta: belekötni a kath. egyházba vagy a klérusba. Hiszen oly kedvencz téma ez, mely mellett vigan csapathajákzsebre üzleti nyereségeiket s az igazgatói tiszteletdíjakat a képviselő urak.

Csak a vak nem látja Kossuth fellépésében ezt a tendenciát. Őt szemelték ki terveik végrehajtására eszköznek a Tiszák, kiknek szeke-rét a választások idején is oly nagy ügybuzgalommal toltta. Az a kis játéka, melyet a mult évben Bánffy ellen inscenált, nagyon alkalmas volt szemfényvesztésre, hogy egykor a nélkülözhetetlennek bizonyult liberális párt annál nagyobb triumfussal tarthassa bevonulását a képviselőházba és maradjon időtlen időig birtokában az óhajtott hatalomnak.

Akinek tetszik a Kossuth nó-tája, járja hát mellette a kállai kettőst.

A tanítónő és a tanító.

Irta: Bóday Sándor

A hidvégi leányiskola tanítónője leült ablakához s kinézett a kis oláh falu elötte elterülő utcájára.

Csak nézett, nézett mereven, pedig nem látott semmit. Mit is láthatott volna? Sárban játszó tanítványait, — a köz kútnál szapuló asszonyokat, — egy-egy szegény darócza öltözött oláh férfit, ki vállára vetett fejszé-vel ballagott haza felé az erdőről, vagy rozoga faházakat, melyek girbén-gurbán támaszkodtak egymásra, mintha bizony belátnák, hogy egymás segítsége nélkül összeomlanának.

Ilyen szomorú kép láttára, eszébe jutnak boldog gyermek évei, eszébe azok a perczek, mikor minden szem az ő óhaját leste, s óvták még a szellő érintésétől is. S most elzárva a világtól arra van kárhóztatva, hogy itt fonyadjon lassan, lassan, mint a virág, mely ablakai között olcsó cserépben silylik.

Milyen élet is ez? S így tart már negyedik esztendeje. Hiába kér, hiába folya-

Telepítés.

A város erdőirtványainak betelepítése életbevágó kérdés nem csak az iparos osztályra, hanem az általános lendület szempontjából is kardinális és nélkülözhetetlen ügy. Ennek előmozdítására nyújtott be egy emlékiratot a városi tanácshoz a Szatmárnémeti Ipari Hitelszövetkezet, mely a megoldásnak egyedül alkalmas módját tárta fel, s melynek keresztülvitele után virágzó telepünk lesznek Szatmár dicsőségére és boldogulására. Hogy az emlékiratot a nagy közönség is megismerje, közöljük a következőkben:

Tek. Tanács.

Alulírt szövetkezet, mint az egész országban örvendetes lendülettel megindult iparpártolási mozgalom egyik szerény eredménye, épen Szatmár-Németi sz. kir. város törvényszerű kezdeményezésére és támogatásával jött létre; abból a czélból, hogy mint alapszabályaink 1. §-a kitüzi: „tagjainak anyagi helyzetét javítsa az által, hogy őket takarékosagra és pontosságra buzdítja, vállalkozásaikban segíti stb.”

Különösen ezt az utóbbi föladatot tüzi ki maga elé szövetkezetünk. Mert hiszen takarékoságot gyakorolni, hiteligenyeket kielégíteni módjukban állott a helybeli iparosoknak eddig is, van itt elég virágzó s föladata magaslatán álló pénzüzetet s bizonyára üres szalmát csépelnénk s fölösleges munkát végeznénk mi, ha magunk sem akarnánk egyebet, mint kölesönöket adni, betéteket elfogadni s a két művelet kamatainak a különbözetéből éledgelni.

Mi más, többet akarunk. De nem csak akarunk, hanem tőlünk telhetőleg teszünk is.

Bizonyára a városi tanács tudomása a tek. városi tanács egyes tagjainak arról, hogy mi pl. fölszabadítjuk iparosainknak a számláikban lekötött tőkéküket; átveszszük a számlákat, leszámítoljuk őket, hogy e pénzzel az iparosok újabb vállalkozásokba bocsátkozhassanak.

Az sem lesz ismeretlen a tek. tanács előtt, hogy közös elárusító csarnokot csinálunk; csak azért, hogy azok az iparos társaink, akiknek boltjuk vagy nyílt üzletük

nincsen, piacolás nélkül is a nagy közönség szeme előtt tarthassák áruikat; hogy így a vásárok idején kívül is tudhassanak rajtuk s a piacolással eddig eltöltött időt újabb munkára; újabb vállalkozásokra fordíthassák.

De ez még mind nem elég. Ezek a vállalkozások is, mint minden vállalkozás, csak úgy sikerülhetnek, ha van vevő közönség; hiába árusítunk, ha nincs, a kinek ezekre szüksége volna.

Hogy iparosaink boldogulhassanak, hogy sikerrel járjon a vállalkozásuk, első sorban nagy és kiterjedt vevőközönségre van szükségük.

S e közönség jellegét is könnyű meghatározunk, ha végig nézünk iparosaink sorsán.

Csizmadia, gubás, piacra dolgozó asztalos s ugyanilyen lakatos a mi iparoságunk s következőkép szövetkezetünk tagjainak is a legnagyobb része.

Hogy ezek megélhessenek, földmives és pedig jómódu, lehetőleg ide Szatmárhoz kötött, ide szivesen és könnyen, gyakran bejáró földmives közönségre van szükség.

Ez irányban ugyanis a város áldozatkészségéből sok minden történt az utóbbi időkben. — A városunkból kiágazó sok helyi érdekű vasut tagadhatatlanul erősebben csatolja ide a vidéket, könnyebben s így gyakrabban is járnak be az emberek, mint az előtt. Mutatják ezt pl. a gyarmati vasut zsufolásig telt vásári vonatai. — Az erdői vasut remélhetőleg visszahozza nekünk Somkut vidékének másfelé pártolt közönségét, a bikszádi vasut új vidéknek teszi városunkat könnyen hozzáférhetővé, a megyei s városi törvényhatósági utak kiépítésétől is sokat lehet ez irányban várni, egy szóval hálásan elismerjük, hogy a város ismerje s ismeri föladatát ebben az irányban s tud is, akar is e föladatnak meg is felelni.

Ez a tudat bátorít bennünket arra, hogy a nekünk való vevőközönség egy hatalmas arányu szaporítására és pedig a város minden áldozata és megterhelése nélkül való szaporítására, az alábbiakban a tek. tanács nagybecsű figyelmét fölhívjuk.

A Darvas, Csonkás és Mocsár-erdők

modik, előtte a városi iskolák zárva vannak, mert nincs proteciója, s ennélkül ma senki sem boldogul. Bezárulnak a nagy urak ajtai a szegény előtt, s nem törődnek azzal, kinek a multban tisztelői voltak. A mult elröppent s helyébe lépett a kinos jelen.

Persze, ha atyja élne, nem bánnának így vele. Mert az apja nagy ur volt, fényes, magas állást töltött be, csak hogy már régen! . . . Az emberek pedig önzők és hamar felejtenek. Örülnek, ha könnyű szerrel lerázhatják nyakukról az alkalmatlankodókat.

Mit akar még? Hát nem gondoskodtak róla eléggé. Elszegényedvén atyja halála után ingyenes helyet kapott a tanító-képzőben s most már alkalmazása is van. No nem valami fényes, de mi kell magános nőnek falun? Tej, vaj, aprómarha olcsó, sőt sokat hoznak a gyermekek is. Ugyan mi kell egyéb?

A fonyadó virág bizonyára nem jut eszébe senkinek, annak a szegény tanítónőnek is jobb lett volna, ha reá sem gondolt. Mi haszna, hogy ilyen hiábavalóságokon tűnődik?

Peregnek könyei, s minden egyes csepp az eltűnt multat juttatja eszébe. Ha atyja most látná őt, itt ebben a nyomoruságos faluban, ilyen alacsony sorsban, ilyen elhagyatottan. Nincs senkije, még az sinek, kinek kipanaszolhatná magát. S így fognak elmulni az évek egyik a másik után, míg lassankint megföhéredik a haj, ránczos lesz az arcz.

Kis vaskályhájában ég a tűz, s tetején cseréplábasban tej melegszik, mellette a bögrében kávé a tanítónő ozsonnájához. Szegényes kis ozsonna, mi egyuttal vacsora is, mert így egyedül az embernek még étvágya sincs.

Látogatója senki. Eleinte el-el megy hozzá a pap gazdasszonya vagy a zsidóbol-tosné, de nem érezték jól nála magokat. El is hiresztelték mindenütt, hogy ilyen — meg olyan büszke az új tanítónő, pedig itt falun nem sokat ér vele. A malé hántókban, tollu fosztáskor sem beszélt másról a pletykát szerető népség, mint arról a kényes kisasszonyról.

A nap már bucsut vett a földtől s lassu szárnyakon közeledett az est, fekete lepellel

s a „Körtvélyes” nevű városi területek benépesítése útján volna ez a szaporítás elérhető.

Ez a nagyfontosságú dolog. — Lehet-e képzelni rohamosabb és hatásosabb szaporítást a vevőközönségnek másként, mint telepítés útján.

De van a telepítésnek az iparosok állandó foglalkozásán kívül más és pedig rohamosabb hatása is.

Micsoda szép kereseti alkalom nyílik téglagyárainknak, kőműveseinknek, ácslakatosaink s egyéb iparosainknak pár száz tanya előállításánál, felszerelésénél, a tanyák közt vezető utak, hidak, áteresztők stb. elkészítésénél. Ha semmi egyéb nem volna, mint ez az egy kereseti alkalom, már ez egymagában parancsolóan írná elő az alulirt szövetkezetnek, hogy teljesítse azt az alapszabályszerű kötelezettségét, hogy ily vállalkozáshoz jutásra iparos tagjait tőle telhetőleg, minden erejéből hozzásegítse.

Azt hisszük, kétségtelen, hogy ilyen hirtelen hatású, városunk egész gazdasági életében egyszerre megérezhető eredményű szaporítása a vevőközönségnek és az ipari munka-alkalomnak más módon el nem érhető. S éppen mivel ez a meggyőződésünk, azért ismerjük kötelességünknek, följajlani közreműködésünket e telepítés céljaira a t. tanácsnak s elmondani hogyan s miként gondoljuk mi a város áldozatai s megterhelése nélkül végrehajtani ezt a bizonyára nagyon életbevágó dolgot.

I. Milyen legyen ez a telepítés?

Kis gazdaságok-e vagy nagyok? Bérlet-e vagy tulajdon-szerzés?

A telepítéssel, s mint fentebb kifejtettük, bizonyára mindenki Szatmár-Németi sz. kir. város lakosságát, vevő-közönségét, adófizető polgárságát akarja szaporítani.

A telepítés tehát nem tűzheti ki magának czélul önálló község alkotását, hanem csak Szatmár-Németi sz. kir. várossal való szerves kapcsolat létesítését, a mit a telepítés terén foglalkozók műszóval „hozzátelepítés”-nek neveznek.

Az új telepesek a város közterheiben osztozni tartoznak és pedig lehetőleg úgy, hogy a telepítés a város adózó polgárainak a terhét csökkentsé, a meglevő terheken

osztóznak a telepesek is, de új teher az ő révükön a várost ne érje.

Olyan megoldást kell találni, hogy a telepesek a város megterhelése nélkül állítsák elé özszes szükségleteiket; utakat, vízlevezetésüket, iskolájukat, templomukat, kisdud-óvójukat, hatósági épületeiket, stb.

Ha ez helyes, a mint kétségtelenül helyes is, akkor eljutottunk oda is, hogy megfelelhessünk arra a kérdésre, vajjon a telepeseknek egymástól függetlenül adjunk-e településre alkalmat, vagyis a város minden egyes telepessel, a hogy jelentkezik, önállóan tárgyaljon és szerződjék-e, avagy pedig a telepesek maguk között bizonyos szervezetbe foglaltassanak-e össze. s a város csak e szervezettel álljon-e szóba.

A kérdésre a választ megadni nem nehéz. Bármily csábító is az, hogy ki-ki a maga tetszése és igényei szerint kaphassa meg a területét, úgy és akkor, a hogy és a midőn leginkább van módjában; annyit és olyat, a minő neki legjobban megfelel; de bizony az ilyen telepesekkel azután közeledő dolgokat alig lehetne csináltatni; utakat, kutakat, vízlevezetést, iskolát stb. ezekkel csak nyomasztó rendszabályok árán s csakis a városnak lehetne csinálnia, a mi annyi terheléssel, munkával s így költséggel járna a városra, hogy a telepítés ilyen módját amaz előre kitűzött elvvel, hogy a városra a telepítésből tehernek nem szabad származnia, homlok egyenesen ellenkezésben állónak s így kizártnak kell tekintenünk.

Mig a másik mód mellett, t. i. ha a telepesek bizonyos szervezetbe foglaltatnak össze, már van mire ráparahesolni a létesítményeket.

A szervezet által elvállalt kötelezettségekből az egyesre már sokkal kevesebb esik s az is könnyebben elviselhető; mintha ez az egyes ember e kötelezettségek reá eső részét egymagában kísérlené meg teljesíteni. A szervezet már hitelképes és pénzbeszerzésre, finanszírozásra alkalmas is, a mit az egyes telepesről nem lehet elmondani.

Kimondhatjuk tehát, hogy a telepítésnek életerős szervezet útján kell történnie, amely egymaga képviseli kifelé az összes telepeseket.

Természetesen e terheket annál könnyeb-

ben viselik a telepesek is közösen, minél többen vannak. Lehetőleg kis gazdaságot ugyan; de sokat kell létesíteni, hogy egyrészt minél többen járuljanak így a közterhekhez, másrészt minél inkább elérhető legyen az a czél is, hogy iparosaink, kereskedőink vevőközönsége lehetőleg legjobban szaporodjék.

Itt a városban is szemünk előtt látjuk, hogy a németi gazdák minő kicsiny területen képesek gazdálkodni, a minthogy ilyen városi határban más gazdaság okszerűen nem is képzelhető, mint a mely mindinkább a kerti s piaci gazdálkodáshoz közeledik, úgy hogy pl. 20 k. holdnál lehetne megtalálni azt a mértéket, a mely az egyes tanyák számára átlagban számításba volna vehető.

Már most bérlő legyen-e a telepes vagy tulajdonos? A város pénzügyi érdeke a választ erre könnyen megadja. A városnak e területek esetleges jövedelmére állandóan szüksége van, e területek a város törzsvagyonyához tartoznak, azt elidegeníteni a városnak se szándékában, se módjában nem igen van; nem is áll más ut rendelkezésre, mint a bérleti rendszer.

Persze ennek jó hosszú idejűnek, egy emberöltőt bizonyára meghaladónak kell lennie, hogy a telepesnek legyen meg az a tudata, hogy a mit ő a telepen előállít vagy befektet, az neki is, meg a gyermekeinek is biztosítva marad, ha a bérleti föltételeket pontosan betartják. Kell továbbá hosszú idejüknek lenni, hogy az első befektetések tetemes költsége törlesztődhessék; hisz, ha csak lehetséges, e törlesztésnek az első években úgy is szünetelni kell, s talán csak az ötödik, hatodik évben veheti kezdetét, annál több idő kell ennél fogva a törlesztés befejezésére. Ötven, hatvan év tehát a legrövidebb bérlet, a mit számításba venni lehetne.

(Folyt. köv.)

Hirek.

Személyi hír. Öméltósága a püspök ur szombaton reggel Hámon József prépost kanonok és Hámon Róbert szentszéki jegyző kíséretében Nagy-Károlyba utazott. Tegnap este érkezett vissza székhelyére. — *Ludmann*

borítandó be a szegényes tájat. A tanítónő ablakánál ülve valami horgolás félét tartott kezében, de nem dolgozott, csak nézett, nézett keresztül az ablakon mereven, révedező szemmel. Valaki jött az utca tulsó oldalán, de ő csak akkor vette észre, mikor ablaka előtt elhaladva levett kalappal köszönté. De alig hogy köszönt, mint a ki hirtelen másat gondol, visszafordult.

A következő pillanatban már halk kopogás hallatszott ajtaján. S be lépett egy csinos barna fiatal ember a község kántortanítója.

— Jó estét kollega! — szólt barátságosan nyujtva kezét.

Barna, durva volt a kéz, igazi munkás ember keze, ki sokat dolgozik, nemcsak az iskolában, hanem künn a szabadban is. Öltözete sem volt elegáns; szürke, viselős ruha, zöld nyakkendő, térdig érő magas száru csizma; de barna, szabályos vonású arczáról ki látszott az intelligencia.

A kisasszony a mily egykedvűen fogadta a látogatást, éppen annyira kezdett érdeklődni az ifju iránt, ki udvarias fellépéssel s kedves modorával a lehető legjobb benyo-

mást tette reá. Sok mindenről esett szó, hosszasan és fesztelenül csevegtek. Az a komor, mélabus hangulat, mely megszállva tartotta szívét, mintegy varázsütésre eltűnt. Szerette a jelent, s egy boldogabb jövő körvonalai kezdtek kibontakozni lelki szemei előtt.

Maradjon ozsonnára! — szólt hirtelen, — készséggel megosztom önnel azt a szerény neműt, mivel egy szegény falusi tanítónő rendelkezik.

Nem kellett kétszer mondani, — az ifju szívesen maradt. Hogy is ne, hiszen olyan jól érezte magát.

Mikor bizalmasabb lett a társalgás, a leány elmondta, hogy hajdan másképen volt minden, mikor még drága szülei éltek. Ma rendkívül sokat kell küzdeni. Aztán nem is akarnak ráismerni az emberek. Mennyi igaztalanságot kell tűrni az életben.

Az ifju erőt vett magán, — nem panaszkodott, pedig nagyon egy sorsnak voltak részesei. Panasz helyet elhatározó szó jött ajkára:

— Kisasszony! A sors sujtott bennünket a múltban, s talán sujtani fog a jövőben

is. Egyedül a csapást elviselni nehéz. Kössük össze sorsunkat, s legyünk segítő társai egymásnak. Én önt szeretem! S a mim van, két karom ereje, s állásom meg fogja tudni szerezni azt a kenyeret, mire szükségünk lesz.

Csend lett a kicsiny szobában, csak két szív hangos dobogása hallatszott. Többet egyiksem szólt, csak kezet fogtak s egymás szeméből leolvasták boldogságukat.

Pár hét múlva örök hűséget tettek Isten szent oltára előtt, s ezen szent frigyot, mely a romlatlan két szív között kötöttet, megáldá az Úr.

A remete tanítónő azóta boldog asszony, kiről nem mondhat rosszat még a falu postása sem, a mindig pletykázó zsidó boltosné.

Feladva van a mult, s nincs panasz a jelen miatt. Iskolából kijöve férjével össze ülnek s el-el mesélik, hogy hogy is lesz majd akkor, ha . . . s itt gyöngye pir jelenik meg az asszonyka arcán s kicsiny kezeivel hallgatást írt.



Gyula ezredes, hadtestparancsnok m. hó 27-én Nagy-Károlyban szemlét tartott a legénység felett.

Egyházmegyei hir. Ő csász. és apost. kir. Felsége a szatmári székeskáptalanban Keszler Ferenc olvasókanonoknak a nagy-prépostságra, Szabó Norbert örkanonoknak az olvasókanonokságra, Kádár Ambrus székesegyházi főesperesnek az éneklőkanonokságra, és Hámon József mesterkanonoknak az örkanonokságra való fokozatos előléptetését jóváhagyván, az ekként megüresedett utolsó előtti kanonokságra, ugymint a székesegyházi főesperességre, Hehelein Károly cz. prépost, ungi főesperes és ungvári plébánost legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott. Hehelein kanonokká történt kinevezése mindenkit bizonyára csak örömmel fog eltölteni, mert e tényben a valódi érdem megjutalmazását kell tekintenünk. Büszkesége volt ő mindig a nevelés ügyének, mely három évtizeden keresztül üdvözölte fáradhatatlan munkása gyanánt. Örömmel várja vissza Szatmár városa, mely méltán mondhatja őt magáénak hosszú és sikerekben oly gazdag itt működése után. A kinevezetéshez mi is őszintén gratulálunk.

Megbízás. A helybeli apáczaárda által fenntartott praeparandiák vezetése körüli teendőkkel addig, míg az üresedésben levő igazgató állás betölthető lesz, Hámon József prépostkanonok lett megbízva.

Tóth Antal. A szatmári egyházmegyének ismét gyásza van. Az alsó-ungyi kerületnek érdemekben gazdag esperese, Tóth Antal pálócezi plébános, tegnap reggel visszadta lelkét Teremtőjének. A mindenki által kedvelt öreg ur emléke soha nem fog kihalni ennek a generációnak szívéből, rendszerető pontossága, hűvel szemben tanusított atyai bánásmódja, jótettei nevének fenmaradását biztosították. Halálhíre lesújtó hatással volt az egész egyházmegyei papságra, mely benne egy buzgó, s érdemekben kiváló tagját veszítette el. Életrajzi adatait a következőkben adjuk: született 1833. jun. 4. Iskolai tanulmányait Ungváron, a theológiát Szatmáron kitűnő sikerrel végezte, 1856. aug. 2-án szenteltetett pappá, miután segédlelkészi minőségben Ungvárra lett küldve, hol 1859. okt. 1-től a gymnáziumnál mint hittanár működött. 1862-ben szatmári, majd fehér-gyarmati káplán lett, 1864-ben papsói, 65-ben jánki, 66-ban sárközi lelkész lett, 1871-ben a pálócezi plébániai javadalmat nyerte el, 1891-ben az alsó-ungyi kerület esperesének nevezetett ki.

Ul állomásfőnök. Tar Kálmán vasuti tisztviselőt a fehér-gyarmati állomásra főnöknek nevezték ki.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Oláh Miklós szatmári-németi kir. törvényszéki joggyakornokot e törvényszékhez, Dávid Istvánt a fehér-gyarmati járásbíróhoz aljegyzővé nevezte ki.

Jótékonyosság. Ő méltósága a püspök ur az erdődi tüzkárosultak részére 100 (egyszáz) koronát küldött Hirly József erdődi plébános kezébe.

Gyászhir. Róth Mihályné szül. Bodnár Julianna mult hó 30-án reggel 1/2 4 órakor életének 75-ik évében Nagy-Károlyban elhunyt. — Mascsekievics Lajos beregszászi kir. segédtelekkönyvvezető neje szül. Kínál Róza a napokban élte 24-ik évében Beregszászban elhunyt. — Ivánsy László dr. ungvári ügyvéd neje, szül. Couarde Eliz mult hó 27-én reggel 6 1/2 órakor életének 58-ik évében Ungváron elhunyt. Halála a városban álta-

lános részvételt keltett. — Benedek Imre az ungvári kir. pénzügyigazgatóság irattárának kezelőtisztje m. hó 29-én hirtelen elhunyt. — Minay Margitka, Minay István ungvári főszolgabíró 6 éves kis leánykája m. hó 27-én elhalt.

Jótékony adomány. Steinberger Ferenc dr., nagy-váradai kanonok egy szép pedálos fűsharmoniumot, egy fehér miseruhát teljes felszereléssel, két miscskönyvet (az egyik gyászmiséhez) adományozott a szatmári tanítóképző-intézetnek.

Római zarándokok. E hó 24-én a hercegprimás vezetése alatt induló római zarándokmenethez a szatmári egyházmegye papjai közül eddig a következők csatlakoztak: Ágoston Károly, Fibiger Sándor dr., Kaufmann Gyula, Hámon Róbert, Ekkel Lajos és Fiszer Károly, tudunkkal a világiak közül is többen jelentkeztek.

Kaszinói közgyűlés. A Katholikus Kaszinó vasárnap délután saját helyiségében tartotta meg szokásos évi közgyűlését a tagok igen nagyszámú részvétele mellett. A gyűlésen dr. Irinyi Tamás alelnök elnökölt, ki rövid, de szépen átgondolt megnyitó beszédjében a hála és hódolatigaz hangján emlékezett meg a kaszinó fővédnökének, püspök ur Ő méltóságának a közelmúltban a kaszinónak adott bőkezű ajándékáról. Ugyanígy emlékezett meg a főpásztori gazdag adományról a titkári jelentés is, mely ez adományt úgy tüntette fel, mint koronáját a kaszinó 26 évi hasznos, áldásos működésének. Majd a kaszinó belületét vázolta részletesen a jelentés s a közgyűlés tudomására hozta azt az üdvözlő feliratot, melyet a kaszinó Ugron Gábornak küldött azért a nagyszabású beszédért, melyet a katolikus autonómiai kongresszuson mondott el a katolikus ügyek érdekében, velőkgig ható hatással. A nagy gonddal összeállított titkári jelentés végül a kath. szellem ápolására s az összetartásra buzdította a tagokat, hogy merjenek nagyot tenni Krisztusért; hogy a magyar haza és társadalom javára czélzó működésükben legyenek mindenkor hithű és buzgó katolikusok. A tudós tanár, dr. Wolkenberg Alajos jelentését lelkesen megélték. A kaszinó vagyoni állapotát Kertészffy Gábor pénztárnok mutatta be, melyet a legnagyobb elismerés-nyilvánítás mellett tudomásul vett a közgyűlés. A tisztikar mandátuma lejárván, közgyűlés megválasztotta az új tisztikart. A tagok bizalma oly nagy volt a tisztikar iránt, hogy az újból egyhangulag megválasztott. Kivéve a titkárt, kit nagymérvű elfoglaltatása kényszerített tisztségének elhagyására. A közgyűlés lemondását elfogadta s buzgó, önzellen működéséért köszönetet szavazott s helyére közfelkiáltással Zahoránszky Istvánt választották meg. A választmányba 30 tagot választottak be és pedig: Augusztiny Jánost, Báthory Endrét Bossin Józsefet, Fásztus Eleket, dr. Fechtel Jánost, Ferency Jánost, Frankó Jánost, Hauschka Jánost, Hubán Gyulát, Jankovics Jánost, Jékey Károlyt, Kádas Lászlót, Komka Alajost, Kubányi Árpádot, Melles Emilt, Méder Mihályt, Mondik Endrét, Molnár Mihályt, Morgenthál Antalt, Nagy Józsefet, Orosz Alajost, Papp Gyulát, Papp Lajost, Papp Lászlót, Pataky Lajost, Perényi Jánost, Ratkovszky Pált, Róth Gyulát, Südy Károlyt, Tóthfalussy Dánielt, dr. Wolkenberg Alajost és Litteczky Endrét. A számvizsgáló bizottság tagjai lettek Kovács Géza elnöklele alatt Nagy József számtiszt és Juhász József.

József főherceg részvétele. Városunk főispánjának, gróf Hugonnay Bélának, unokaöccse, báró Atzél Béla elhunyt alkalmából József főherceg Fiuméből a következő táviratot küldte: „Fogadjátok Méltóságod a legőszintébb részvétem kifejezését unokaöccse elhunyt alkalmával. József főherceg.”

Választás. A Kereskedelmi-és Iparbank igazgatósága közelebb tartott ülésében a nyugdíjaztatás által megüresedett főkönyvelői állásra Blum Lászlót, a Termény- és Hitelbank főkönyvelőjét, választotta meg, ki egyszersmind az ügyvezetéssel is megbízott.

Hymen. Pap Kálmán beregszászi városi közgyám a napokban esküdtött örök hűséget Tarnóczy Izabella mezőkasszonyi állami tanítónőnek. Az esketési szertartást Tóth József szatmári h. lelkész végezte. Mint tanuk Guthy Ferenc nyug. kir. törvényszéki elnök és Rhédey János tanfelügyelőségi tollnok szerepeltek.

Jandrisics János apát-plébános siremlékére adakoztak: (folytatás)

Hámon Róbert, Szatmár	2	kor.
Paskuj Imre, „	4	„
özv. Reiser Jánosné, „	4	„
Bárdoly Ferdinánd, „	1	„
Hronyecz Análné, „	2	„
Báthory Sándor, „	1	„
Dr. Fodor Gyula, „	2	„
Unger Lajos, „	4	„
A szatmári r. k. fiunépiszkola tanító kara	12	„
Binder Ambrus, Szatmár	10	„
Dr. Wolkenberg Alajos, Szatmár	2	„
Nagy Endre ügyvéd, „	4	„
Nyarády László, „	2	„
Kövessy Győző, „	2	„
Dr. Tóth István, Budapest	10	„
Beer Salamon, Szatmár	2	„

Összesen: 721 kor.

Pályamunkák. A nagy-károlyi róm. kath. esperesi tanítói kör 1899. október 26-án tartott gyűlésén kitűzött pályatételekre f. é. ápril 1-ig következő jellegű pályamunkák érkeztek be. I. „A gyermeket csak a szeretet nevelheti.” B. Eötvös József. II. „A gyermek lelke tiszta lap, melynek beírására a tanító van hivatva.” III. „Amilyen te vagy, olyan jellemeket nevelsz. — Esperesi hivatal.

Fizetésektelen adóhivatal. Megesett biz ez a furcsaság! . . . Hol? . . . Szatmáron. Mikor? . . . Épen most április elsején. Nem hiába mondják hát bolondnak ezt a hónapot, ime még az adóhivatalt is zavarba hozta. De ennek fele sem tréfa ám. Nagyokat nézett a szegény állam, akik közül természetesen sok alig győzi várni a primát. S ime most a prima, nem prima, mint máskor szokott lenni. A gymnásiumba — mint halljuk — két zsákkal cipelték haza a sok aprópénzt. Még örvendhetek rajta, hogy ilyet is kaptak. Hát akinek aprópénz sem jutott? A mulasztás azonban nem az itteni adóhivatal terheli, mert az intézkedés kellő időben meg volt téve. Tegnap meg a postahivatal jutott eszdbe, nem tudta fizetni az utalványokat. Ugy halljuk, a város segített rajta.

Utolsó jutalomjáték. Vasárnap, e hó 8-án a karszemélyzet jutalomjátékául színrekerül a „Gyerekkasszony” Bokor kitűnő népszínműve. A czimszerepet Feledi Boriska társulatunk kiváló primadonnája játssza, kinek ez lesz utolsó fellépte ez idényben. E jutalomjátékra felhívjuk a közönség figyelmét.

Megjutalmazott tanítók. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Plank Károly csomaközi róm. kath., és Veres József n.-som-

kuti áll. tanítót a magyar beszéd tanításában és a gazdasági iskolák vezetése körül szerzett érdemeikért egyenkint 100—100 korona díjjal jutalmazta meg.

A Jandrisics János emlékkövére gyűjtő bizottság tegnap, ápr. 3. d. u. 5 órakor értekezletet tartott a városháza kis tanácstermében. Unger István pénztáros jelentése szerint a gyűjtés eddigi eredménye 1238 korona, azaz 619 frt, melynek legnagyobb részét a vidéki tanítványok adományozták. Eszmeesere fejlődött ki az emlékköve fordítható összeg megállapítása, az emlékköve anyaga, alakja, elhelyezése stb. fölött, mely kérdésekre nézve a bizottság úgy határozott, hogy a gyűjtést még nem zárja le, az emlékköve ügyében szakértőket kér meg, gyárosoktól ajánlatokat kér s elönmunkálatairól mielőbb összehívandó gyűlésen beszámol.

A magyar nemzeti zarándoklat, mely a hercegprimás és püspöki kar vezetésével április hó 24-én indul Rómába a déli vasut budai pályaudvaráról, mindenütt élénk érdeklődést kelt. Az 1900. szent esztendő, valamint a magyar katolicizmus 900 éves jubileuma egyformán vonzza az érdeklődőket. Mágánok, országos képviselők, kispapok, tudósok, ügyvédek, papok, orvosok, azonkívül egyszerű földmivesek is vesznek részt a zarándokmenetben, a melynek kimagasló pontja lesz a Lateránban tartandó magyar istentisztelet, a hol II. Szilveszter van eltemetve, a ki Szent István királynak küldötte 900 évvel ezelőtt a magyar szent koronát. Az istentiszteletet Vaszary biboros primás tartja a lateráni kanonokok segédletével, a kik megint első kanonokjai a világnak, mert a legfőbb templomhoz vannak beosztva. Az ünnepi beszédet pedig Fehér Ipoly, pannonhalmi főapát mondja, mint annak az Asztrik apátnak utódja, a ki Szent Istvánnak elhozta Rómából a koronát. Ezenkívül számos más egyházi ünnepség vár a zarándokokra, a kiket a 90 éves agg XIII. Leo pápa ünnepi kihallgatáson fogad. A zarándoklatot a püspöki kar megbízásából rendezzi a magyar katolikusok római zarándoklatát rendező bizottság irodája, mely Budapesten, az I. kerületben, a krisztinavárosi plébánia épületében van. Ide küldendő a jelentkezések, valamint a tudakozódások; az irodapostafordultával felel s ad minden tekintetben fölvilágosítást. Kívánatos, hogy a jelentkezés április hónap 10-ig befejeződjék, hogy az egész előmunkálatot zavartalanul lehessen teljesíteni. A zarándoklat különben nápolyi kirándulással van egybekötve, kapcsolatban vele más nevezetes olasz városok is megtekinthetők. Ott lesznek a hazai tanítórendek küldöttei is a zarándoklatban, a melynél érdekesebbet keveset látott Róma, a mennyiben diszmagyar, modern szalonruha stb. mellett nagy számban lesz látható magyar népviselet is. *A magyar nemzeti zarándoklat országos bizottságától.* Budapest, I. kerület, plébánia-épület, Krisztinaváros.

Sorozás. Városunk katoná sorban levő ifjai e hó 2. és 3-án állottak elő a sorozásra. Az eredmény, ha nem is volt valami fényes, de még is kielégítő volt.

Utolsó színházi műsor. Ma, szardán: Sulamith (15 ödször). Csütörtökön: Bányamester (Ércekkövy Károly operette rendező jutalomjátéka). Pénteken: A peleskei nótárius. Szombaton: Gasparone, operette (Szegedi Zelma jutalomjátéka). Vasárnap, a karaszemélyzet jutalomjátékai: Csókon szerzett vőlegény (utolsó előadás.)

Dalestély. A férfi dalegylet f. hó 23-án a pártoló tagok részére tagilletményes dalestélyt fog tartani. Művelt közönségünknek a dalárda estélye mindenkor kellemes élvezetet szokott nyújtani, s reméljük, hogy ez a tervezett estélyen sem fog elmaradni. A dalegylet tagjai az előadandó darabokból már tartják a próbákat.

Máté-Szalán műkedvelői előadást rendezett az intelligencia. Szigligeti kitűnő vigjátékát a „Mamát” hozták színre. Nőszereplők Komoróczy Jenőné, Dienes Erszike, Hossay Blanka és Jeszenszky Mariska voltak, kik kedves játékkal köztetszést arattak. A férfiszereplők Vidra István, Almer Béla, dr. Farnék László és Szilágyi Zoltán szintén derekasan megállották helyüket.

A hirdetési bélyeg eltörlése. Lukács László pénzügyminiszter a naptárak, hirdetések, hírlapi beiktatások, külföldi hírlapok és időszaki lapok bélyegkötelezettségének megszűnéséről az országgyűléshez törvényjavaslatot nyújtott be. E törvényjavaslat elfogadása egy régi panasznak és sérelemnek fog véget vetni. A benyújtott törvényjavaslat szerint a naptárak bélyegkötelezettsége ez év december 31-én, a hirdetések, hírlapi beiktatások, külföldi hírlapok és külföldi időszaki lapok bélyegkötelezettsége pedig f. év június hó 30-án fog megszűnni.

Lóosztályozás lesz május hó 7-ik napján a hidontul lévő barom-vásártéren. A szatmári oldalon lévő három kerületben lakó tulajdonosok lovaikat május hó 7-ik napján reggel pont 8 órakor; — a németi oldalon lévő két kerületben lakók május hó 7-én reggel pont 9 órakor, — a szatmári és németi külterületekben és erdőségeken lakó valamint a szatmárhégyi tulajdonosok lovaikat ugyancsak május hó 7-én délelőtt pont 9 órakor annyival is inkább elővezetni siessenek, mert minden osztályozás jó nem vezetett — és elővezetés alól felmentési bizonyítvánnyal el nem látott — lóért, harmincz korona bírsággal fognak sújtan, — azonkívül kénytelenek lesznek az illető tulajdonosok nem osztályozott lovaikat május hó 8-án Csengerben, vagy május 9-én Pórcsalmán, vagy május 10-én Csegödön működő lóosztályozó bizottság elébe saját költségükön vezetni és ott bemutatni. Dr. Korbay főkapitány.

Színház.

A színidény keserves agoniával mulik ki. A kifáradt közönséget mi sem képes már a színházba vonzani, noha az előadások lakadatlan ambícióval, változatos programmal rendezvők. Tanulság: nem való nekünk ilyen hosszú színidény.

Márc. 28-án *Lili* kedves dalai gyönyörködtették a kevés számú közönséget.

29-én Fényesi jutalomjátékul *Mamzell Szulamith* adatott. *Tábori Emil*, a társulat kitűnő komikusa írta össze ezt a bohózatot, mely itt-ott a Szulamith ügyes parodiája. Az 1. felvonás a kakszentmártoni sziklásbérczes (!) határon a vándorszínész életéből közöl sok humoros epizódot; a 2. felvonás a szatmári Szulamith-kávéházban játszik, hol Tarnay, Szegedi és Guthi, mint fesch katonák, Novák Irén kedves kis tót leány gyanánt szerepelnek, Tábori a jól ismert narancsárus maszkírozásával megkacagattatta a közönséget; az utolsó felvonás bohóságainak színhelye állítólag Nagy-Károly. Nagy kár oly széles mesét szőni a drámai egység rovására, mikor szorosabban a parodia mellett maradva Tábori fulminansabb sikert aratott volna. A darab különben határozottan tartalmasabb s mulatságosabb Gyürkővics Áronnál.

Márc. 30-án ismét az *Ember tragédiája* üres ház előtt.

Márc. 31. és Apr. 1-én *Eszter*; Zöldi Márton zsidó drámája a purim nap bibliai történetét jeleníti meg, kitoldva Eszter hősi halálával a zsidók szabadságharcában. Hogy mennyire távol van a zsidó szellem a ke-

resztény lelkelettől, e darab is azzal jellemzi, hogy csömörlésig halljuk benne a boszu, az irtó gyűlölet dicőitését. Nehány csinos dalt hallottunk Gutí Saroltától és Tarnaytól; Ércekkövi (kit Mardochai helyett szüntelen Mordekájnak neveztek) sikerülten éneklé a Kolnidret, Arday pathosszal adta a címet.

A véletlen közzénk hozta *Bakó Lászlót*, a nemzeti színház művészt, a mi szeretett és csodált honfitársunkat, ki ápr. 2-án *Kean Edmond* fenséges alakításával szerzett élvezetet a sajnálatosan kevés számú közönségnek. Tábori a sugó, Morvai a velszi hercegek, Novák Damby Anna szerepében jeleskedtek.

Közgazdaság.

Az Első leánykiházasítási egyesület m. sz. március hó 25-én tartotta Schwarz Ármint elnöklő alatt számos tag jelenlétében XXXVII-ik rendes közgyűlését. Az évi jelentésből kivesszük, hogy az 1899. kezelési év kedvező és eredményes volt, amennyiben 14271 jutalékrészlet ujonnan beírva, mely tekintve a múlt évi általános rossz gazdasági viszonyokat, kielégítőnek mondható. A belépett tagok, valamint a beírt kedvezményezett-ek tulnyomó számban a legfiatalabb korosztályokhoz tartoznak. Bizonyítja ez, hogy az intézet az új beiratkozásokkal fiatal, élet-erős elemet nyert. Az 1899. év bevételei 2030452 k. 96 fillérrel minden címlelnél, tetemes emelkedést mutatnak. A kiadások 864882 k. 18 fillért igényeltek, mely összegből különösen kiemeljük a nászjutalék fejében történt kifizetéseket 529750 k. 76 fillérrel. Ez összeg 206 tagra 756 kedvezményezett javára, melyek közt 19 árva volt, oszlik meg. A legkisebb nászjutalék 600 korona, a legnagyobb 10360 korona volt. Az évi bevételi többletből 1000286 k. 76 fill., a matematikai díjtartalékhöz esatolandó, melylyel az 5120373 k. 78 fillérre emelkedik. Az alapszabályszerű javadalmazásoknak eleget téve a nászjutalék felemelési alaphoz 82642 k., a külön tartalékhöz 33056 k. 80 fill. és a hivatalnoki nyugdíjalaphoz 4000 korona utaltatott. A mérleg főösszege 5824869 k. 20 fill., ez 1610943 k. 83 fill. tartalékbetétben, 1792811 k. elsőrendű záloglevelekben, továbbá két intézeti házban, melyek 15114 k. 48 fill. leírása után 1496353 k. 78 fill. értékben vannak felvéve, végre saját kötvényekre adott kölcsönökben kint levő díjkövetelésekben és pénzkészletben nyeri fedezetét. A közgyűlés az évi jelentést és mérleget tetszéssel tudomásul vette és a felügyelő-bizottság indítványához képest az igazgatóságnak a felmentvényt megadta. A jegyzőkönyv hitelesítésével Steiner Ferenc és Rátkay Károly urak bizattak meg. Miután még Krisztinkovich Béla főmérnök, szövetkezeti tag indítványa, hogy az igazgatóságnak, különösen Schwarz Ármint elnöknek, a felügyelő bizottságnak jegyzőkönyvileg köszönet és elismerés szavaztassék, egyhangulag elfogadtatott, következett az új választás. Az igazgatóságba Schwarz Ármint, Kohn Károly, Dr. Wittmann Mór, Dr. Reich József, Eisler József, Herzfeld Zsigmond, Tsuk Sándor és Kohn Arnold hat évi időtartamra közfelkiáltással újból be választattak. A felügyelő-bizottságba szintén közfelkiáltással Dr. Alexander Bernát, Dr. Simonyi Zsigmond, Héger József, Wertheimer Albert, Weil Dávid I. és Seifensieder József (új) egy évi időtartamra lettek megválasztva. A közgyűlés kívánságának megfelelően, az elnök ajánlatára a visszalépett választmányi tagok ismét s Dietz Miksa, Lachnit János, Leichtner Benő, Pruzsinszky József és Steiner Ármint mint új tagok választattak meg.

Nemzetközi nagy lóvásár Érsekújvárott. A Nyitrai Gazdasági Egyesület által a f. évben rendezendő XVIII. ik nemzetközi lóvásár Érsekújvárott (Budapest és Bécsből gyorsvonaton 2-3 órányi távolság) ismét május hó első hétfőjén s az ezt megelőző vasárnap délután vagyis május hó 6-án délután és május hó 7-én fog megtartani. Ezen lóvásár Magyarországon a legjelentékenyebb és a legkeresettebb, melyet a tenyésztők és kereskedők egyaránt felkeresnek. Főként a külföldi lókereskedők szokták az érsekújvári lóvásárt felkeresni. A múlt évben is 500 drb. különféle használatra való ló adatott el. Lakások és istállók az érsekújvári rendőrkapitányi hivatalnál rendelkezhetők.

Termény árak.

Termény métermázsánként	Szatmáron			
	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	6	60	7	—
Kétszeres	5	90	6	—
Rozs	4	80	5	—
Arpa	4	40	4	60
Zab	4	—	4	40
Tengeri	4	80	5	30
Kása	10	—	11	—
Fehér paszuly	4	86	5	50
Tarka	4	40	4	50
Szilva	17	—	18	—
" füstölt	—	—	—	—
Repeze	—	—	—	—
Krumpli zsákja uj	1	—	1	30
Szalonna	56	—	—	—

303—1909. gtsz.

Hirdetmény.

Szatmárnémeti sz. kir. város tulajdonát képező „Saár” erdőben több száz darab építkezéshez alkalmas különféle méretű

tölgy-haszonfa

adatik el a helyszínén, darabonként szóbeli árverésen készpénz fizetés mellett és a megvett fák ápril hó végéig leendő elszállításának kikötésével, **ápril hó 6. és 9-én reggeli 8 órától délután 1 óráig**, hová a venni szándékozók tisztelettel meghívotnak.

Kelt Szatmártt, 1900. évi márcz. 30-án.

Pethő György

gazd. tanácsos.

Elvállalok épület-üvegezéseket.

GYÖRY KÁROLY

ÜVEG- ÉS PORCELLÁN KERESKEDÉSE

SZATMÁR, DEÁKTÉR.

Jelen idényre ajánlom egész új mintájú porcellán és angol fajans étkező, kávé, teás, és ozsonnás készleteimet, melyekből **rendkívül nagy raktárt tartok.** Továbbá ajánlok: Magyar, Cseh, Francia ivókészleteket, Berdorfi, Alpaccá és cinacélevőeszközöket, **konyha berendezési** cikkekét, egész finom olaj nyomatu genre és szent képeket, sok más használati és dísz tárgyat, melyekből állandóan nagy raktárt tartok.

Kérve a nagyjérdemű közönség becses pártfogását

kész szolgálattal

Györy Károly.

Kész ablakok minden nagyságban.

Törvényesen hitelesített üvegek és poharak.

Képek-kereskedések igen olcsó árban.

Árjegyzék.

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

Telefon 85.
Helyi 1 kor. értékű vásárlásnál helybe szállítja.

MÉSZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL
Szatmár, Széchenyi-utca sarkán.

Helybéli megrendelések hazaszállítva.

Az árak változás esetén kötelezettség nélkül készpénz, vagy utánvétellel értendők.

5 kilós postarendelmény pontosan eszközöltetik.

Friss húsek.		frt/kr	Füstölt áruk.		frt/kr
1 ko. I. Marha hús	52	1 ko. debreczeni szárász	80	1 ko. Sonka csont nélkül	1 10
" Sertés "	48	" Lengyel kolbász	76	" " kifőve	2 —
" Borju "	56	" Sonka kolbász	80	" Császár hus bőrrel	80
" Bárány "	52	" krakói "	80	" Karaj bőr nélkül	80
" Juh "	—	" Krinolin "	80	" Lapocza és oldal	64
" Friss hajú olvasztani	56	" Parizer "	80	1 drb. Pácizolt nyelv	1 —
" " szalona "	52	" Máj sajt	80	1 " Sertés nyelv	20
" " bőrnélkül	56	" Disznófej sajt	64	1 ko. Tepertő	60
" Friss kolbász bors.	100	100 pár Virsli tormás	4	Szalónak.	
" fok. ezitr.	60	100 pár frankfurti	8	100 ko. Fehér szalona	56
" Friss zsír	60	100 drb. Salvaládé	4	1 ko. Paprikás stráf	72
Kolbász áruk.		1 ko. Szalámi	1 60	" Kolozsvári szelet	80
" " füst. magyar kolb.	80	" " füst. magyar kolb.	80	1 ko. Sonka pácizolt	1 —
				" " Füstölt szalona	64

Tisztelettel **Bölönyi László.**

Az angyaldombi szőlőoltvány-telep kezelőségénél

Zomba (Tolnamegye) eladó még circa 250 ezer ritka szép, jól összefort szokványyszerű gyökeres fás és zöld oltvány:

u. m. bakator, mustos fehér, olasz rizling, arramon, alic, bousché, kadarka, chasl blanc, chasl roug. Rip. portalis alanyon 100—105 frt, 50 ezer furmint portalis 115 frt. Rup. monticol, arram. Rupest, ganiéy couder és Rup. mettaliae alanyon 105—115 frt; 15 ezer furmint Rup. monticolin 120 frt ca; 50 a legfinomabb chasela, muscotály és csemege faj oltvány u. m. musch. alexandr., m. bordelle, m. Passatuti, m. ottonel, m. hamburg olac., m. frontignon roug., Madl royal stb. stb. száza 13—15 frt, ezre 120—125 frt.

100 ezer gyökeres zöld oltvány egyszerű párosítással mézes fehér, mustos fehér, ol. rizling ezre 100 frt.

50 ezer zöld oltvány egyszerű párosítással Bakator, mustos fehér, chasl roug, Jordoványi, olasz rizling, mézes fehér portalis alanyon 55 frt, monticolen 65 frt.

Fajtiszta amerikai sima és gyök. vesszők u. m.

	sima		gyök.			sima		gyök.		Százézer darabon felül megrendelésnél némi engedmény. Fajtiszta gyökeres és sima, kiváló Rupestr. Hybridek külön névvel állítva.
	I.	II.	I.	II.		I.	II.	I.	II.	
Rapria selecta (portal)	6	2	—	—	Rup. gamay conderce	10	5	18	12	
" portal glair de Montp.	6 1/2	3	12	8	" grou gonnár	10	5	18	12	
Rup. monticola	9	5	18	12	" arramon gomsin	10	5	18	12	
" metalic	10	6	20	12	" Solonis	9	5	18	12	

Szénkéneggel fentartandó, vagy homok-szőlőknek 1/2 millió európai gyök vesszők u. m. Nemes kadarka 5 frt. **2 éves erős 8 frt.** Ol. Rizling, Ezer jó 8 frt. Mézes fehér, Rajnai rizling, vörös veltolin, zöld sylvani, Nagyburgandi, oportó, alic bousch. **ezre 10 frt.** Arramon számtalan muscat. faj, mint Musch. cregn Alexandr., Lunel, frontignon roug. D. Rob, Hogg Ferd. Lesseps, Passatuti, Charl. fajok nagy választékban **15—30 frt.**

A legkiválóbb vörös-kék, fehér, csemege Charles és Muscotály és borsfajokból ca. 600 fajban sima vesszők. Kimerítő árjegyzéket megkeresésekre alulról küld. A vesszők fajtisztságáért jótállás, megrendelések az ár 1/3-ával fenti címre, vagy a tulajdonoshoz

WILLINGER MÁRTON

Zomba, Tolna m. küldendő.

Az I. orsz. mezőgazdasági kiállításon a telep a legnagyobb collectívval 165 fajjal volt képviselve s az I. díjjal, nagy aranyéremmel, borai után II. díjjal, ezüstéremmel lett kitüntetve.

EQUITABLE

EGYESÜLT ÁLLAMOKBELI ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG.
Alapított 1859-ben.

Budapest, 1900. febr. 12-én.

Kivonat az 1899 évi jelentésből.

Vagyon az 1899. év végén	Kor.	1.400,956.430
Felcsúszás	"	305,587.385
Összbevétel az 1899. évben	"	269,391.000
Kötvénybirtokosoknak kifizetett az 1899. évben	"	120,537.705
Uj üzlet az 1899. évben	"	1.016,509.160
Biztosítási átlag az 1899. év végén	"	5.272,082.110
Kötvénybirtokosoknak az intézet fennállása óta kifizetett	"	1.615,953.650

Ajánlatokat úgy az élet-, mint a járadék-biztosítás minden formája a legolesőbb díjtételek s legkedvezőbb feltételek mellett elfogad a magyarországi igazgatóság. Budapest VI. Váci körút 35.

Tekintélyes képviselők az ország bármely részében alkalmaztatnak.

Kossuth-utca 5. sz. alatt
egy

öt szobás lakás,

konyha, kamara, pincze,
istálló és kocsiszinnel május 1-től

bérbe kiadó.

Blusokban a legszebb ujdonság.

Saját készítményű fehérneműim az ezredéves kiállításon millenniumi éremmel lett kitüntetve.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy

HAZAI IPARCSARNOKOMBAN

megérkeztek

a legszebb tavaszi ujdonságok

ugy női ruhakelmékben, * * *

* * * mint férfi, honi gyapjuszövetekben

s állandó nagy raktár van **szepességi vásznak és damaszok** árukból, valamint saját készítésű

női és férfi fehérneműekből.

MENYASSZONYI KELENGYÉK

a legsolidabb kivitelben jutányosan és gyorsan készíttetnek: ezeken kívül számtalan sok új divat és közhasználatu árukat a legsolidabb határozott árakban készséggel szolgáltatok

A nagyérdemű közönségnek.

Kiváló tisztelettel:

PÁSKUJ IMRE.

Vidékre mintákat és árjegyzéket bérmentve küldök.

A legnagyobb szőnyeg és függöny raktár.

MICHELSTÄDTER S. E. és H.

cipőraktára

Szatmár, Deák-tér 12. szám.



Gyártmányaink különösen a tesethez való simulékonyságuk, az eredeti alak megtartása és viseltetési tartósságuk által tűnnek ki, úgy, hogy cipőink használatával, dacára a kényelmesebb hordásnak és elegánsabb külsejének, minden család évenként tetemesebb összeget takarít meg.

Hogy minden kételkedésnek eleje vétessek, minden cipő talpában a megszabott gyári ár be van vésve.

Vidéki megrendeléseknél elegendő egy viselt cipő beküldése.

A n. é. közönség kész szolgálatára maradunk nagybecsű látogatást kérve

kitünő tisztelettel: **Michelstädter S. E. és H**

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

BEER SÁMUEL

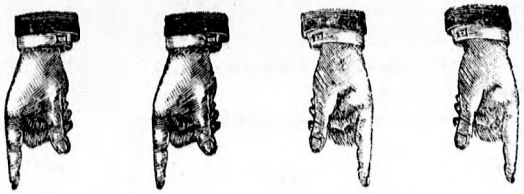
ASZFALT, MŰKŐ és CZEMENTÁRU GYÁROS.

SZATEMÁR,

REFORMÁTUS GYM. MELLETT.

Ajánlja I. a **ezementlapjait**, minden szín és nagyságban, e vála **csatornázásokat, aszfalt, granit, Teraszó és betton burkolásokat. Templomok, iskolák, folyósók, konyhák, és járdák burkolásait.** Továbbá mindennemű ezement árak készítését a legjutányosabb árakban. **Nedves falak aszfalttal szárazzá tételéért,** valamint az általam készített összes munkákért **felelősséget** vállalok.

Költségvetések és rajzok díjtalanul küldetnek.



Csinos kivitelü

báli, üdvözlő kártyákat lakadalmi és eljegyzési meghívókat, mérlegeket, mindennemű rovatos munkákat, üzleti körleveleket, falragaszokat, a legjutányosabb ár mellett készít a

„Pázmány-Sajtó“

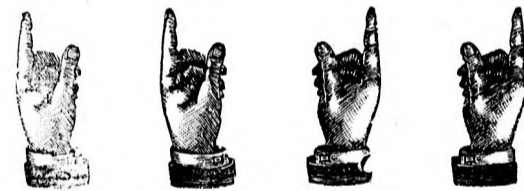
könyvnyomda.

Ugyanitt nagy raktár: **egyházi iskolai, katonai, jegyzői nyomtatványokból.**

Hirdetéseket

legolcsóbban vesz fel

a
„**HETI SZEMLE**“,
Szatmármegye legelterjedtebb s
egyedüli *politikai* hetilapja.



Ruházati műterem a főtiszt. papság részére a „vörös kereszt“-hez.

Kitüntetve

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Boulogne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Waltergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl az 1900-ik tavé

papi-, rend- és világi

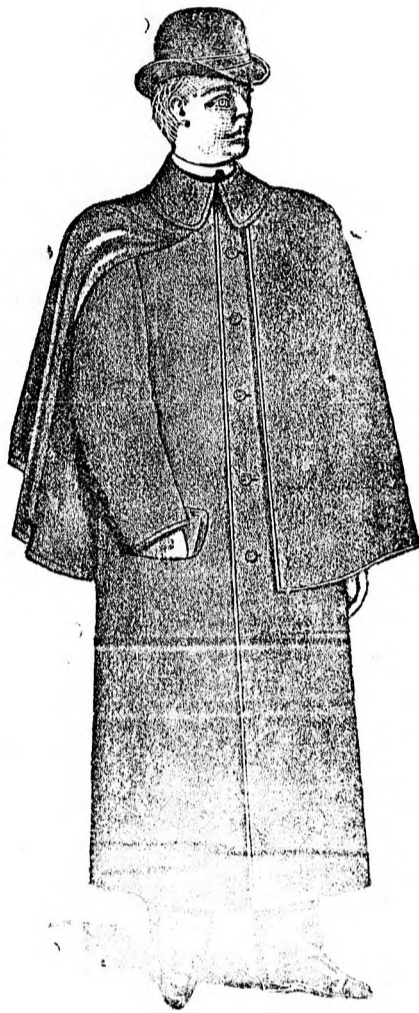
RUHÁKAT;

különösen:

meleg téli **havelokokat**, s. p. finom fekete palmerstonból ujjak nélkül 18 frt, ujjakkal 24 frt.; ujjakkal és valódi széles prém-gallérral, bélelve 34 frt.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciumok, cingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból tartós és díszes kivitelben. **Szövetek méter számra** is eladatnak.



➔ Egyházi szerek ➔

végleges megrendelés után olcsón szállítatnak.

Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.

NEM HULL A HAJ, NINCS TÖBBÉ KOPASZ EMBER

Szenzációt kelt a gyógyfükivonatom, melyet évek hosszú során át tanulmányoztam, hogy mikép lehessen meggátolni a megkopaszodást.

EXIKÁTOR

Egy üveg ára 2 kor. 40 fillér.

Felfedeztem és százszoros pénzzel fizetek, ha kétszeri használat után rögtön meg nem szünik a hajhullás, korpaképződés és mindennemű fejbőrbetegség.

Kapható gyógyszerertárakban és mindennemű illat- és piperecikk-kereskedésben.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerertára, Király-utca 12. sz.

Erdélyi főraktár és vezérképviseléség: **GÓTH GYULA**, illat- és piperecikk nagykereskedőnél, Gyulafehérvár-Fótér.

Vidéki megrendeléseket utánvétellel azonnal eszközöl:

Egyedüli készítő és széjjelküldési raktára:

DOBÉ NÁNDOR uri, női és színházi fodrász
Budapest, Nefelejts-utca 27. sz.